

सन २०१६-१७ च्या हंगामातील तूरीच्या
खरेदीसाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी
पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांना रु.६७
कोटीच्या कर्जास शासन हमी देणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०१७/ सपववि /प्र.क्र.४२/अर्थबळ,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक :-१५ सप्टेंबर, २०१७.

- वाचा** -१) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१०९९/प्रक्र.६८/शा.हमी, दि. ५/११/१९९९.
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१००८/प्रक्र.१८/शा.हमी, दि.२८/४/२००८
३) शासन निर्णय, सहकार, विभाग, क्र.सपस-२०१७/प्र.क्र.७७/२४ स, दि.२७/४/२०१७
४) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी/सपववि/प्र.क्र.४२/अर्थबळ, दि.२८/४/२०१७
५) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी/सपववि/प्र.क्र.४२/अर्थबळ, दि.५/७/२०१७
६) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी/सपववि/प्र.क्र.४२/अर्थबळ, दि.२१/७/२०१७
७) सरव्यवस्थापक यांचे क्र.अन्नधान्य/आकिखयो/२०१७-१८/१०८२, दि.९/८/२०१७ व
क्र. अन्नधान्य/तूर/बा.ह.यो/२०१७-१८/१०१९, दि.२.८.२०१७ ची पत्रे.

प्रस्तावना:

हंगाम २०१६-१७ मध्ये राज्यातील तूर उत्पादक शेतक-यांना योग्य भाव मिळावा यासाठी केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या किंमान आधारभूत किंमतीवर बाजार हस्तक्षेप योजनेतर्गत तूरीची खरेदी करण्याचा निर्णय दिनांक २७/४/२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे. या प्रयोजनासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांची नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. या नोडल एजन्सी मार्फत खरेदी केलेल्या तूरीची रक्कम शेतक-यांना अदा करण्यासाठी युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार या बँकेकडून उभारावयाच्या रु.६७ कोटी इतक्या कर्जाच्या रकमेस शासन हमी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

सन २०१६-१७ च्या हंगामात उत्पादित अतिरिक्त तूरीच्या खरेदीसाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई (ऋणको) यांना रु.६७ कोटी (अक्षरी रुपये सदुसष्ट कोटी) इतके कर्ज युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार (धनको) यांचेकडून सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या मान्यतेने उभारण्यासाठी खालील अटीच्या अधिन राहून शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे.

१.१ खरेदी केलेल्या तूरीची खाजगी गोदामात साठवणूकीची व्यवस्था करण्यात आली असल्यास त्याच्या भाड्याच्या रकमेचा अतिरिक्त बोजा शासनावर पडणार नाही याची विभागाने दक्षता घ्यावी.

- १.२. गोदामात साठवण्यात आलेली तूर खराब होऊ नये दृष्टीने परिरक्षण (Preservation) करण्याची दक्षता घ्यावी.
- १.३. आतापर्यंत खरेदी करण्यात आलेल्या तुरीची योग्य दरात विक्री करण्यासाठी उपाययोजना करावी.
२. सदर शासनहमीची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून ६ महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहिल.
३. युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार, बँकेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा. करारनाम्याशिवाय किंवा करारनामा स्वाक्षरीत होण्यापूर्वी बँकेने कर्ज संवितरीत केल्यास शासन हमी अवैध ठरेल.
- ३.१) शासन हमी एकूण रु. ६७ कोटी इतक्या कर्जाच्या रकमेपुरतीच सिमीत राहिल.
- ३.२) बँकेकडून प्राप्त होणारे कर्ज, रक्कम तसेच शेतक-यांना वितरीत करावयाची रक्कम व बँकेची परतफेड याकरिता कर्ज देणाऱ्या युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँकेमध्ये महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई या संस्थेच्या नावे स्वतंत्र Escrow A/C उघडण्यात येईल व या अकाऊन्ट मधून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यात येईल.
- ३.३) युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँकेकडील कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.
- ३.४) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांच्याकडून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास कर्जाच्या वसूली करिता पुरेशा मत्तेची प्रतिभूती (Security) घेतल्यानंतरच युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँक कर्ज मंजूर करेल. सदर मत्तेची तपासणी वेळोवेळी व कमीत कमी सहा महिन्यातून एकदा तरी संबंधित बँक करेल.
- ३.५) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांचेकडून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास फेडरेशनच्या चल / अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव (Auction) करून कर्ज वसूलीची प्रक्रिया पूर्ण करावी. तसेच, कर्ज वसूलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय धनको बँकेला हमीपूर्ततेकरिता शासन हमीच्या प्रतिभूतीचा वापर करता येणार नाही.
- ३.६) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांच्या कडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणा-या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसांच्या आत देणे धनको बँकेस बंधनकारक असेल.
- ३.७) युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँक राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांना आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक कर्ज देणार नाहीत. तसेच सदर प्रयोजनासाठी ऋणको इतर कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेणार नाही.
- ३.८) युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँकेकडून महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांच्या चल / अचल मालमत्तेची विक्री वसूलीचा निर्णय झाल्यास

त्यासाठी एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग व वित्त विभागाचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा. चल / अचल मालमत्तेची विक्री/ लिलाव करताना मुल्यांकन त्रयस्थ संस्थेकडून शासन नियमानुसार करणे आवश्यक राहिल. तसेच, उक्त समितीमधील शासनाच्या दोन्ही प्रतिनिधींच्या अहवालासह लिलाव प्रक्रियेचे अंतिमीकरणास शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.

वरील (३.१) ते (३.८) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

४. महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांना रु. ६७ कोटीची शासन हमी अ.क्र. १ येथील दिनांक ५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहिल:-

- ४.१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई हे Principal Debtor राहतील.
- ४.२) युनियन बँक ऑफ इंडिया, शाखा भात बाजार बँकेकडून घेण्यात येणा-या कर्जाचा वापर शेतकऱ्यांचे चुकारे वेळीच अदा करण्याकरिता करण्यात यावा.
- ४.३) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी खरेदी केलेल्या मालाचे चुकारे अदा करण्यासाठी लागणारी रक्कम विचारात घेऊन आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करण्यात यावी.
- ४.४) कर्जाच्या व्याजाचा दर कमीतकमी असेल याची खात्री करण्याची संपूर्ण जबाबदारी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाची राहिल.
- ४.५) सदरचे कर्ज (मुद्दल + व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांची संयुक्तपणे राहिल.
- ४.६) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही याबाबत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाने दक्षता घ्यावी.
- ४.७) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी दर महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग / वित्त विभागाकडे सादर करावी.
- ४.८) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या त्यांच्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

५. हमी शुल्क

- ५.१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी घेतलेल्या कर्जावरील हमी शुल्काचा दर प्र.श.प्र.व. रु.२/- असा राहिल.
- ५.२) हे हमीशुल्क ज्या कालावधीकरिता देय राहिल त्या कालावधीतील कोणत्याही दिवशी कमाल अदत्त असलेल्या कर्ज आणि व्याजाच्या एकूण रकमेवर देय राहिल.
- ५.३) हमी शुल्काचा भरणा दर सहा महिन्यांनी करण्यास महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई हे जबाबदार असतील. प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या ३१ मार्च आणि/ अथवा ३० सप्टेंबर रोजी अदत्त असलेल्या कर्जावर देय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा अनुक्रमे १ एप्रिल आणि / अथवा १ ऑक्टोबर रोजी करण्यात यावा.

५.४) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई कडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकीत रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व त्या पुढील कालावधीसाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.

५.५) महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी शासन हमी शुल्काची रक्कम "००७५-संकीर्ण, सर्वसाधारण सेवा-१०८-हमी शुल्क" या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात भरणा करावी. महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी महामंडळाकडून देय असलेली हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याची खात्री करून घ्यावी.

५.६) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठयर्थ चलनाची साक्षांकित प्रत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाने वित्त विभागास साक्षेपाने पाठवावी.

५.७) शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत व नियत दिनांकास हमीशुल्क वसूल करण्याची व संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/ उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहिल.

६. हा शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या नस्ती क्र. सपस-२०१७/प्र.क्र.१५७/२४ स वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. ६/२०१७-१८ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्या. मुंबई यांनी कर्ज घेण्यासंबंधी करावयाच्या करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरिता सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागातील संबंधीत सहसचिव/ उपसचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१७०९१५१४५७५९०९०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुभाष ना. गांगुर्डे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) राज्यपालांचे सचिव,
- २) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
- ३) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई.
- ४) प्रबंधक, लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) प्रबंधक, उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक,

- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ९) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई (५ प्रती)
- १०) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
- ११) बहुजन समाज पार्टी, डी-१, इन्सा इटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई
- १२) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरेक्स क्र १, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई- ४०००२०,
- १३) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी ३१४, राजभवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई- ४०० ००४.
- १४) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी) महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोव मिल पॅलेस, वरली, मुंबई-१३,
- १५) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई- ४०००२५.
- १६) नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई- २१,
- १७) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८,
- १८) अ.मु.स. (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- १९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ मर्यादित कनमूर हाऊस, नरसी नाथा स्ट्रीट, पो.बॉ. नं. ५०८०, मस्जीद बंदर, मुंबई ४००००९
- २०) वित्त विभाग (साउ /व्यय-२ /ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.
- २१) कार्यासन अधिकारी-२४ स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई--४०० ०३२.
- २२) राष्ट्रीयकृत बँका, (सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागामार्फत)
- २३) निवड नस्ती -अर्थबळ.

ANNEXURE A

Proforma in which the information in respect of repayment of loan and financial liability of the borrower is to be submitted by the lending institute to the Government every six month (1st April/ 1st Oct)

1 Name of Lending Institute:

2 Principal Debtor:

3 Name of Administrative Dept:

4 Guarantee No:

5 Date of Validity of Guarantee:

6 Report for the period from: To

Guarantee & Repayment during the period

(Rupees)

		Principal	Interest	Total
1	Outstanding guarantee at beginning of the period			
2	Additional guarantee sanctioned, if any during the period			
3	Toal Outstanding (1+ 2)			
4	Repayment of loan			
5	Balance at end of the period (3 - 4)			
6	Amount Credited in to Escrow A/C			
7	Net Balance (5 - 6)			

7 Payment of Guarantee fees

(Rupees)

	Outstanding Amount	G . F.	Penal Fee	Total
1	Outstanding at the Beginning			
2	G. F. Paid (Rs.)			
3	Date			
4	Challan No.			
5	Balance at end of the period (1 - 2)			

8 Types of assets taken as security against amount of loan / outstanding

Description Secured	Estimated Value	How
(I)		
(ii)		
(iii)		
Total		

(P.T.O.)

9 Types of inspection of assets / due diligence by lending institute during last 6 months to ensure loans are properly secured.	
10. Financial Health of Principal Debtor (I) Total Turnover of the Principal Debtor (II) Total Profits (iii) % of profits as % of loan amount	
11. Is in the opinion of lending institute, the borrowing institute in a position to service the debt against which government guarantee is given	
12. Is in view of the lending institute, the borrowing institute being managed efficiently	
13. If not, type of corrective action proposed to be taken by lending institute	
14. Has the lending institute ensured that no further loans have been taken by the borrowing institute since the government guarantee was given	
15. Has the lending institute ensured that the guarantee fees has been paid to the Government in order to keep the guarantee alive and valid	